

[Første næstformand]

ten i dag, først vil finde sted i mødet på tirsdag.

Margrete Auken (SF):

Oppe omkring Limfjorden vokser der levende mennesker. De lever bl.a. af det, Limfjorden giver fra sig af fisk og skaldyr. Så langt vi overhovedet kan spore danskeres liv tilbage, kan vi se Limfjorden som et skatkammer af føde, af liv. Og så er det hele ved at dø bort i løbet af 25 år.

Der er mange grunde til Limfjordens sørgelige forfatning, men i vestenden af Nissum Bredning ligger en stor og tydelig grund til livløsheden dér og langt oppe i fjorden, langt ude i Vesterhavet: giftfabrikken Cheminova. Den blev fordrevet fra København i begyndelsen af 1950'erne, men fortsatte sit svineri på Harboør Tange. Et godt sted for en kemikaliefabrik, tænkte myndighederne – nogle sagde det oven i købet højt – der er øde, og havet sletter alle spor.

I øvrigt er tangen ubeboet, sagde en ekspert i styrelsen. Bortset fra fisk og fugle og skaldyr bor der nu også levende mennesker på tangen, i Thyborøn f.eks. Men da de knap eksisterede i myndighedernes øjne, fik Cheminova stort set lov at fortsætte uden synderlig kontrol. Klager fra fiskere og andre så man bort fra – tangen var jo ubeboet.

Men det blev sværere og sværere at skjule, at den var gal deroppe. Og da der til sidst her i februar kom et hold biologer op, som endnu ikke havde lært at tale offentlige myndigheders nissesprog, og som på samme måde som fiskerne stolede på deres sanser, og de oven i købet fortalte, hvad de så, så blev der ballade.

Herinde i folketinget havde vi i SF et stykke tid forsøgt at få sagen op og belyst. Det har bestemt ikke været nemt. Til sidst, efter havforureningslaboratoriets første anskrig, rejste vi denne forespørgselsdebat. Det var ved at være den eneste mulighed, vi kunne øjne for at få oplysninger på bordet og en debat i gang.

Men heldigvis er det ikke kun gift, der siver fra Harboør Tange. Havforureningslaboratoriet arbejdede overraskende og prisejligt hurtigt, og i overensstemmelse med deres hang til demokrati og åbenhed sivede deres resultater: voldsom kviksølvforurening af området. Stor panik. Fiskeriministeren griber

hurtigt ind og laver forebyggende fiskeforbud, og statsministeren beslutter at fjerne depoterne – de to af dem, selve Rønland fredes stadig.

Nu bliver balladen brugt som grund. Ikke giften. Vi hører også allerede nu beroligere sætte ind: ingen akut fare. Ja men skal vi da falde om som gæsterne ved Cesare Borgias middage, før de begynder at tage os alvorligt?

Der er grund til at frygte, at hele sagen dør hen igen, og så dør den også hen. Men jeg skal hilse og sige fra en fisker deroppe, Aage Hansen, et rigtigt levende menneske, der har kæmpet med denne sag i 15 år, at vi ikke får fred for ham, før hans barndoms paradisi er genoprettet, om han så skal stå ene mand.

Samme Aage Hansen har sendt en meddelelse ind, som jeg godt vil have lov at læse op her. Der står:

»Som Cheminovasagen nu kører i aviser, radio og TV, bliver den en trussel mod et lokalsamfund. Vi kan ikke i ret lang tid holde til, at vores kommune vises som et dødningshoved på Danmarkskortet i TV. Det vil bundfælde sig i folks bevidsthed. Derfor skal der ryddes op; ellers bliver der aldrig ro.«

Til en anden belysning af, hvad det egentlig er, denne situation drejer sig om, vil jeg gerne have lov at læse et digt af forfatteren Vagn Lundbye. Det er skrevet til lejligheden og hedder »S-lyde i aftenlandet«:

»En strejfer
siger miljøstyrelsens direktør
og hans syv små dværge
når der findes en skrubbe
som kemien har omskabt ved Harboøre.
Seminova

signalerer en grædende fisker
og ved
at den dag han får ret
så er det ikke bare slut
med hummer og ål og skrubber
men også ham selv.

Seveso
skriger digterne og biologerne
og vore efterkommere
fra et afsides sted
hvor der ikke længere er forskel
på affaldsstoffer og kunstgødning
og skrubber.«

Miljøministeren (Erik Holst):